

так і тексти, які прийшли із Заходу — чеські біблійні переклади, «Вульгата», що була канонічним текстом для католиків. Острозька Біблія стала своєрідним передвісником появи наприкінці XVI–початку XVII ст. полемічної православної літератури, написаної тогочасною українською книжною мовою.

Доля Острозької друкарні ще потребує прискіпливого дослідження. За одними свідченнями, вона була передана княгинею Ганною-Алоїзою єзуїтам у 1636 р. Існує передання, що Лаврська друкарня в Києві почалася з друкарні Острозького колегіуму.

Окрім І. Федорова, відомі імена ще сімох друкарів, які працювали в друкарні колегіуму: Іван Федорович (молодший), Василь Лосятинський, Гринь Іванович із Заблудова, Сацько Сенькович, Семен Корунка, отець Мина, Василь Суразький.

Із друкарні Острозького колегіуму вийшли у світ такі видання:

- **теологічного спрямування:** «Новий Завіт з Псалтирем» (1580); «Собраніе вещей нужніших» — покажчик до Нового Завіту Тимохи Михайловича (1580); «Острозька Біблія» (1581); «Исповиданіе о исхожденіи Св. Духа» (1588); «Книга о постнічестві» (1594); «Маргарит» (1595); «Часослов» (1598); «Псалтир слідування» (1598); «Часослов» (1602); «Требник» (1606); «Молитвослов» (1606); «Житіє Марії Єгипетської» (без дати).
- **для спудеїв (студентів) колегіуму:** «Хронологія Римші» (1581); «Ставленича грамота» (1587); «Книжица в 10 розділах» (1598).
- **полемічні твори:** Листи Патріарха Єремії (бл. 1584); «Како подобает знаменоватися» (бл. 1587); «Ключ Царствія Небеснаго» Г. Смотрицького, (1587); «О единой истинной Православной Вірі» (1588); «Обвіщаніє (про православність Грецької церкви)» К.-В. Острозького (1595); «Апокрисис» Філалета (1598); «Отпис Клирика Острозького» (1599); «Друга відповідь Клирика Острозького» (1599); «Лямент» (1603).

Проведена значна робота у справі пошуку і публікації джерел із видавничої діяльності Острозького колегіуму. Але дотепер в Україні та за її межами видані не всі документи з вказаної проблеми. Їхня розпорошеність по різних історичних, архівних та бібліографічних виданнях ускладнює роботу науковців у питанні появи і розвитку національної видавничої справи в Острозі помежів'я XVI–XVII ст. Власне, це і є перспективою подальших наукових студій з означеної проблеми.

А. Гузенко

ФУТУРИЗМ В АРХІТЕКТУРІ ХАРКОВА ТА КИЄВА ЯК БАЗИС ДЛЯ МУЗЕЄФІКАЦІЇ

А. Huzenko

FUTURISM IN THE ARCHITECTURE OF KHARKIV AND KYIV AS A BASIS FOR MUSEUMIFICATION

У XXI столітті домінантою є молодь, яка йде в ногу з технологічним процесом. Стає зрозуміло, що інтерес новітнього покоління впирається в «технічний», «майбутній» вигляд міста. Ми все частіше вдвляємось до архітектурних конструкцій, саме вони створюють «обличчя» полісу. Архітектура — зразок спалахів в галузі дизайну, мистецтва, інженерії, культурної свідомості людей.

Актуальними варто вважати проблеми, пов'язані зі спорудами, які не експлуатуються. Звертається увага на «оновлення» їхньої функціональності для певних категорій суспільства. Термін «футуризм» давно втратив свою значущість як культурний феномен. Це дає підстави розкрити його в сучасному розумінні як переосмислення архітектурних робіт у вигляді туристично-розважального центру. Метою є розкриття конструктивізму та футуризму як елементу архітектури в контексті музейної інтерпретації.

Новизна полягає в тому, щоб створити виставки, які розглядатимуть футуризм як фундамент для можливої музейної діяльності у сфері туризму та освіти. А також знаходження балансу між «прекрасним» та «потворним». Спираючись на роботу Антоніо Сант-Еліа «Маніфест футуристичної архітектури» 1914 р., очевидно, що конфлікт полягав у створенні нової футуристичної архітектури, яка відповідатиме вимогам сучасного суспільства, використанню всіх ресурсів, відмовляючись від традицій та естетики. Ілюструється нікчемність і шаблонність нової архітектури, замість того, щоб розкривати свої здібності, вводити новачі в вирішення проблеми футуристичного міста. Зрозуміло, що він не заповнює простір української культури, оскільки його головна проблематика ще з часів радянського союзу, була в змішуванні контекстуальних аспектів.

Футуризм — це одна з течій авангарду архітектури, мистецтва, літератури, що зародилася в Італії (1910–1920 рр., засновник — Філіппо Марінетті). Футуристів цікавило руйнування традиційного сприйняття, їх метою була — нова «машинна» культура. Архітектура футуризму — це вибух емоцій, суцільна експресія. Слід зробити ремарку, що послідовником став конструктивізм, який трансформувався у суворіший, лаконічний стиль, де характерні геометричність та монументальність.

У 1919–1934 рр. Харків був столицею. Саме в радянському просторі бере свій початок конструктивізм. Розглянемо найвідоміший приклад — Держпром. З точки зору урбаністики, будівля виглядає масивно, суворо, чіткі лінії та модульність надають солідності. Зразком конструктивізму треба вказати на «Палац залізничників», який дублює строгість ліній, створює ефект «гіганта» серед інших житлових споруд. Його особливість — «хвилястість» переднього фасаду, за задумом архітектора, символізує хутра гармонії. Як висновок треба зазначити, що обидва приклади мають загальні риси, але простежується тонке поєднання стилів, що підкреслює й виділяє будівлі, роблячи їх помітними.

Розглянемо Київ. Як приклад, візьмемо готель «Салют», 1984 р. Специфічна форма у вигляді труби та концепція побудови поверхів еліпса. У зв'язку з тим, що футуризм перетинається з модернізмом, можна спостерігати таке гібридне поєднання, як футуристичний модернізм. Однією з будівель Києва є навчальний корпус Інституту кібернетики, 1977 р. Будівля стримана, масивна, має повторення футуризму — високі споруди, що підтримують прямокутні вставки хрест на хрест. У результаті, зрозуміло, що в Києві футуризм проявив себе краще, ніж у Харкові. Особливо це помітно у формах, де присутній той «вибух» інженерних ідей. Отже, футуризм гнучкий, універсальний у комбінуванні. Він може існувати самостійно у своєму «космічному» ядрі, так і трансформуватися, оживляючи архітектурні рішення. Архітектура футуризму є відображенням сучасної свідомості молоді, тенденція механізації, погляд крізь призму складних інженерних зразків.